

Uchwała nr SO VI.410.41.2026
VI Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach
z dnia 30 marca 2026 roku

w sprawie opinii o sprawozdaniu z wykonania budżetu Gminy Zawichost za 2025 rok.

Na podstawie art. 13 pkt 5 oraz art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 7) VI Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach:

Przewodnicząca: Iwona Kudła

Członkowie: Monika Różycka

Zbigniew Rękas

opiniuje pozytywie sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy Zawichost za 2025 rok z uwagami zawartymi w treści uzasadnienia.

UZASADNIENIE

I. Sprawozdanie roczne z wykonania budżetu Gminy Zawichost (*zwanej dalej Gminą*) za 2025 rok przedłożone zostało Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Kielcach zgodnie z art. 267 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483 ze zm.) z zachowaniem terminu określonego w ww. przepisie. Do sprawozdania z uwagi na brak wymogu ustawowego nie została załączona informacja o stanie mienia jednostki samorządu terytorialnego.

Powyższe sprawozdanie uwzględnia wymogi prawne określone w art. 267 ust. 1 pkt 1 i art. 269 ustawy o finansach publicznych, natomiast z uwagi na fakt, iż zadania w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi w imieniu Gminy realizuje Ekologiczny Związek Gmin Dorzecza Koprzywinaki, sprawozdanie nie zawiera informacji na temat dochodów i wydatków związanych z funkcjonowaniem systemu gospodarowania odpadami komunalnymi o której mowa w art. 6r ust. 2e ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2025 r. poz. 733).

W toku opiniowania powyższego sprawozdania Skład Orzekający dokonał również analizy sprawozdań budżetowych za 2025 rok sporządzonych na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 stycznia 2025 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2025 r. poz. 133 ze zm.) oraz rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 652) i stwierdził, że wielkości wykazane w sprawozdaniu z wykonania budżetu są zgodne ze sprawozdaniami budżetowymi oraz uchwałą budżetową po zmianach.

II. Dochody budżetu Gminy zaplanowane na poziomie 43.952.090,54 zł zrealizowano w kwocie 43.452.122,22 zł, co stanowi 98,86 % w stosunku do dochodów planowanych. Dochody bieżące zaplanowane na kwotę 30.275.783,61 zł wykonano w wysokości 29.789.665,42 zł czyli w 98,39%.

Z kolei dochody majątkowe Gminy zaplanowane w wysokości 13.676.306,93 zł wykonano w kwocie 13.662.456,80 zł, co stanowi 99,89 % planu.

III. Wydatki budżetu zaplanowane w łącznej kwocie 45.881.782,39 zł, wykonano w wysokości 45.067.582,49 zł, co stanowi 98,22 % planu. Planowane w wysokości 30.504.421,01 zł wydatki bieżące wykonano w kwocie 29.978.867,67 zł czyli w 98,27 %, zaś wydatki majątkowe planowane w wysokości 15.377.361,38 zł wykonano w kwocie 15.088.714,82 zł czyli w 98,12 %.

Skład Orzekający stwierdza, że wykonane na koniec 2025 roku wydatki bieżące nie są wyższe od wykonanych dochodów bieżących powiększonych o przychody z tytułu wolnych środków i niewykorzystanych środków pieniężnych, co odpowiada wymogom art. 242 ust. 2-4 ustawy o finansach publicznych.

Skład Orzekający zwraca jednakże uwagę, na osiągnięcie na koniec 2025 roku deficytu operacyjnego (różnica pomiędzy wykonanymi dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi) w wysokości 189.202,25 zł. Analogiczna sytuacja wystąpiła również w latach 2023-2024, bowiem Gmina Zawichost osiągnęła deficyt operacyjny odpowiednio w 2023 r. w kwocie 2.386.872,53 zł i w 2024 r. w kwocie 2.125.533,54 zł. W związku z powyższym w bieżącym roku budżetowym należy na bieżąco analizować planowane do osiągnięcia dochody jak również planowane do realizacji wydatki aby nie doszło, do podobnej sytuacji na koniec roku 2026 pomimo, że z założeń planowanych na ten rok wynika osiągnięcie nadwyżki operacyjnej w wysokości 553.744,56 zł. Zaznaczyć bowiem należy, iż powtarzająca się sytuacja może doprowadzić do braku zachowania płynności finansowej Gminy a w konsekwencji niemożliwości uchwalenia budżetów lat kolejnych z uwagi na naruszenie przepisu art 242-243 ustawy o finansach publicznych.

W wyniku analizy porównawczej wykonania wydatków z planem wynikającym z uchwał Rady Miejskiej oraz Zarządzeń Burmistrza nie stwierdzono przekroczeń planowanych wielkości wydatków budżetowych. Wskazuje to na dokonywanie ich zgodnie z przepisami art. 254 pkt 3 ustawy o finansach publicznych.

IV. Różnica między wykonanymi dochodami i wydatkami budżetowymi w 2025 roku stanowi deficyt w kwocie 1.615.460,27 zł, przy planowanym deficycie w wysokości 1.929.691,85 zł.

Przychody budżetu zaplanowane na kwotę 2.570.597,85 zł wykonano w wysokości 2.380.597,85 zł. Planowane przychody z tytułu kredytów, pożyczek, emisji obligacji komunalnych w wysokości 1.548.906,00 zł zostały wykonane w kwocie 1.358.906,00 zł. Wykonano również zaplanowane przychody z tytułu niewykorzystanych środków pieniężnych, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych w kwocie 775.941,03 zł, oraz z wolnych środków w kwocie 245.750,82 zł.

Rozchody przeznaczone na spłatę długu zwrotnego zrealizowano w kwocie 640.906,00 zł, a więc w zaplanowanej wysokości.

V. Zgodnie ze sprawozdaniem Rb-Z według stanu na koniec IV kwartału 2025 r. Gmina posiadała zobowiązania według tytułów dłużnych w wysokości 12.175.102,80 zł (wzrost o kwotę 718.000,00 zł

w porównaniu z IV kwartałem 2024 r.) i wynikały one z zaciągniętych kredytów i pożyczek w kwocie 11.980.171,82 zł, także zobowiązań wymagalnych w kwocie 194.930,98 zł. Relacja kwoty długu Gminy wynosi 52,04 % wykonanych dochodów ogółem tej jednostki, pomniejszonych o kwoty wykonanych dotacji i środków o podobnym charakterze oraz powiększonych o przychody z tytułów określonych w art. 217 ust. 2 pkt 4-8 nieprzeznaczone na sfinansowanie deficytu budżetowego.

Ze sprawozdania z wykonania budżetu za 2025 rok, wynika że na koniec 2025 roku zobowiązania Gminy Zawichost według tytułów dłużnych wyniosły łącznie 12.175.102,80 zł, obejmując zadłużenie Gminy z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek w wysokości 11.980.171,82 zł oraz kwotę 194.930,98 zł zobowiązań wymagalnych samorządowego zakładu budżetowego: Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Zawichoście. Z pisemnych wyjaśnień Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Zawichoście wynika, że przyczyną wystąpienia zobowiązań wymagalnych było nałożenie się kilku czynników organizacyjnych i finansowych. W wyjaśnieniu wskazano, że do głównych przyczyn zalicza się wprowadzenie później niż planowano nowej taryfy cen zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzenia ścieków w związku z przedłużającym się postępowaniem prowadzonym przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie w zakresie ich zatwierdzenia. Taryfy zaczęły obowiązywać dopiero od 01.01.2026 r., nie mniej jednak przewiduje się, że dzięki temu nastąpi znaczący wzrost wpływów z przychodów zakładu. Inne przyczyny to m.in. nieterminowe wpływy należności od kontrahentów oraz odbiorców usług, co przełożyło się na przejściowy brak środków finansowych niezbędnych do regulowania bieżących zobowiązań, okresowy wzrost kosztów pracowniczych w związku z zobowiązaniami z tytułu nagród jubileuszowych, wzrost kosztów energii, zakupu materiałów oraz usług.

Wskazać należy, iż zobowiązania wymagalne Gminy Zawichost na koniec 2025 roku wzrosły o kwotę 103.282,20 zł w porównaniu do występujących zobowiązań wymagalnych na koniec 2024 roku.

Skład Orzekający zwraca uwagę, iż zgodnie z art. 44 ust.3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych, wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokościach i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Ponadto zaznaczyć należy, że występowanie zobowiązań wymagalnych na dzień 31.12.2025 roku, tj. kiedy termin płatności minął, może świadczyć o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych z art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (tekst jedn. Dz. U z 2025 r. poz. 1484), zgodnie z którym „naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest niewykonanie w terminie zobowiązania jednostki sektora finansów publicznych, w tym obowiązku zwrotu należności celnej, podatku, nadpłaty lub nienależnie opłaconych składek na ubezpieczenie społeczne lub zdrowotne, którego skutkiem jest zapłata odsetek, kar lub opłat albo oprocentowanie tych należności” i ewentualnie zawiadomić Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych, iż doszło do naruszenia tej dyscypliny.

Ponadto z analizy sprawozdania Rb-30 S na dzień 31 grudnia 2025 roku wynika, że zakład budżetowy na koniec okresu sprawozdawczego osiągnął ujemne środki obrotowe netto w kwocie 268.689,36 zł, pomimo że planowano uzyskać te środki w wartości dodatniej w kwocie 100,00 zł.

Jednocześnie wskazać należy, że zakład budżetowy również w 2024 roku osiągnął ujemne środki obrotowe w wysokości 104.467,90 zł.

W ocenie Składu Orzekającego, w związku z powyższą sytuacją finansową zakładu budżetowego tj. posiadanie ujemnych środków obrotowych, a także występowanie zobowiązań wymagalnych, sugeruje to o braku płynności finansowej zakładu i należy podjąć działania naprawcze (np. zwiększenie przychodów, optymalizację kosztów), a także wymaga interwencji organu prowadzącego.

VI. Z danych wykazanych w sprawozdaniu Rb – 27S z wykonania planu dochodów budżetowych stan należności wymagalnych na dzień 31 grudnia 2025 roku wynosi 1.514.983,38 zł.

Pouczenie:

Na podstawie art. 20 ust. 1 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych Burmistrzowi Miasta i Gminy Zawichost przysługuje prawo wniesienia odwołania od niniejszej uchwały do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach w terminie 14 dni od daty jej doręczenia.

Przewodnicząca Składu Orzekającego
Iwona Kudła